

2010-03-22 17:21 CET

Sverige blundar för barns bästa

Trots möjligheten att göra undantag från Dublinförordningen fortsätter Sverige att skicka tillbaka ensamkommande barn till Malta. Nu måste regeringen och Migrationsverket ta sitt ansvar, kräver Inger Ashing, Rädda Barnen, Bengt Westerberg, Röda Korset, och Margareta Blennow, Barnläkarföreningen, med flera.

Debatten om situationen för de ensamkommande barn som Sverige har återsänt till Malta visar på ett allvarligt problem. Det handlar om vilka principer som ska vara vägledande för svensk flyktingpolitik.

En mycket stor andel av de ensamkommande barn som under de senaste åren har fått besked om att de ska återsändas till Malta har valt att gå under jorden. De vittnar om inhumana levnadsförhållanden på Malta.

Kränkningar och våld

Deras historier skiljer sig, men återkommande är beskrivningar av hur de har levt utan tak över huvudet, suttit inlåsta under fängesliknande förhållanden och utsatts för kränkande behandling och våld av myndighetspersoner. De har varken tillgång till tillfredsställande vård eller möjlighet att gå i skolan. Problemen känns igen; vi har sett dem i Grekland, Italien, Cypern, Bulgarien. Listan kan göras lång över länder i EU som kritiseras för ett undermåligt flyktingmottagande.

Sänds tillbaka till första EU-land

Dublinförordningen reglerar vilket land som har ansvar för asylprövningen. Normalt blir det land där barnet har ansökt om asyl eller vistats ansvarigt för prövningen. Den som tar sig vidare till Sverige sänds alltså tillbaka till det första EU-landet som personen kommit till. Det är detta som händer med de ensamkommande barn som kommit via till exempel Malta.

Dublinförordningen förutsätter alltså att alla länder i Europa har ett likvärdigt system för asylprövning och flyktingmottagande. Så är det inte i praktiken. Flera EU-länder klarar inte av att leva upp till de krav som ställs i EU-

lagstiftning och internationell rätt.

Rätt att göra undantag

Sverige skulle kunna handla annorlunda. I Dublinförordningens artikel 3.2 finns en bestämmelse som ger medlemsländer rätt att göra undantag från att överföra en person enligt Dublinförordningen och på egen hand pröva deras asylansökan. I enlighet med denna undantagsmöjlighet har Migrationsverket tidigare beslutat om ett generellt undantag för ensamkommande barn som kommit via Grekland efter att förhållandena där har blivit kända. Men trots åtskilliga larmrapporter, vittnesmål och bildbevis tar Sveriges regering och Migrationsverket inte tillräckligt ansvar för de barn som kommer hit via andra EU-länder.

Ingen tar ansvar

Idag pågår en ansvarsmässig rundgång. Migrationsverket anser sig inte ha möjlighet att göra generella undantag från Dublinförordningen med mindre än att det finns ett politiskt beslut. Regeringen å sin sida hänvisar till Migrationsverkets individuella bedömningar. Konsekvensen blir att barn riskerar att inte få de rättigheter tillgodosedda som Sverige säger sig värna om.

Skyldighet för Sverige

Det står alltså klart att det finns en möjlighet att låta ensamkommande barn få sina asylskäl prövade i Sverige. Vi menar att det dessutom är en skyldighet för Sverige att göra det i de fall det finns risk för att barnets rättigheter kränks vid ett återsändande. Genom att tillträda Barnkonventionen och flyktingkonventionen, som kräver en rättssäker prövning, har Sverige förpliktigt sig att respektera rättigheterna, skydda barn mot kränkningar och tillförsäkra dem deras rättigheter. Detta tredelade ansvar kommer till uttryck på flera ställen i konventionstexterna.

Ska ta hänsyn till barnets bästa

Principen om barnets bästa finns också formulerad i utlänningslagens portalparagraf. Beslut som rör barn ska ta hänsyn till barnets hälsa och utveckling samt vad barnets bästa i övrigt kräver. I lagens förarbeten framhålls att bestämmelsen ska ges en meningsfull och reell innebörd i enskilda beslut. Principen om barnets bästa bör vara vägledande också i tillämpningen av Dublinförordningens undantagsklausul.

Att tillämpa Dublinförordningen på det sätt som nu sker innebär att barn som redan upplevt krig, förföljelse och andra svåra förhållanden utsätts för

ytterligare trauman genom att skickas mellan otrygga
levnadsförhållanden, istället för att direkt erbjudas en rättssäker asylprövning
och möjlighet till ett stabilt hem, sjukvård och utbildning.

Krav till regeringen och Migrationsverket

Vi har alltså en konvention om barns rättigheter som gör att vi är skyldiga att respektera, skydda och uppfylla barnets bästa och en klausul i Dublinförordningen som ger oss möjlighet till undantag. Vi kräver att regeringen och Migrationsverket gemensamt tar ansvar för att fullgöra skyldigheten genom att utnyttja undantaget i de fall då barnens rättigheter riskerar att kränkas vid överföring till ett annat EU-land.

Inger Ashing, ordförande Rädda Barnen

Anders Wejrud, ärkebiskop i Svenska kyrkan

Bengt Westerberg, ordförande Svenska Röda Korset

Birgitta Dahl, ordförande Unicef Sverige

Martina Anlér, ordförande Röda Korsets Ungdomsförbund

Margareta Blenow, ordförande Svenska Barnläkarföreningen

Ingeborg Sevastik, ordförande Flyktinggruppernas och Asylkommittéernas Riksråd (FARR)

Rädda Barnen är en politiskt och religiöst obunden folkrörelse med verksamhet både i Sverige och i åtta regioner runt om i världen. Med Barnkonventionen som grund arbetar vi för att barn ska få det bättre och för att barns rättigheter ska respekteras.

<http://www.raddabarnen.se>

Kontaktpersoner

Rädda Barnens pressjour

Presskontakt

Tillgänglig för journalister mellan klockan 08.00 och 20.00.

press@rb.se

08-698 90 90

Anne Thorngren

Presskontakt

Pressekreterare

Svenska frågor

anne.thorngren@rb.se

0723-57 67 56

Åsa Runström Awad

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

asa.runstrom.awad@rb.se

0733-55 34 33

Oskar Kollberg

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

oskar.kollberg@rb.se

0733 55 34 15

Oscar Nelson

Presskontakt

Pressekreterare

Presskontakt till generalsekreterare Åsa Regnér

oscar.nelson@rb.se

072-454 54 85